

L'APUNT

I Rosalía digué “¿Fuck Vox?”

Guillem Vidal

“Fuck Vox.” Set lletres, dues paraules, una piulada –feta dilluns al vespre per Rosalía– que ahir, en el moment d’escriure aquest apunt, sumava 240.000 “m’agrada” i unes quantes desenes de milers, també, de retuits i comentaris. Dues paraules (“que us follin, Vox”) que, com deia el polític Jordi Armadans, poden tenir més efecte que “10 articles, 100 manis i

1.000 tuits” i que posen una vegada més en relleu el poder d’algú que, com ella, disposa d’un altaveu tan privilegiat i tanta capacitat d’influir. *Fuck Vox*. Dues úniques paraules, sí, però més, en tot cas, de les que han pronunciat, contra tal barbàrie, grans noms de la intel·lectualitat espanyola. Rosalía sap que ha nascut per ser milionària... i antifeixista.

La coreògrafa Marta Carrasco balla i empatitza, a ‘Jo, dona’, amb la pintora danesa Lili Elbe, la primera transgènere documentada

Ser dona el 1931

Albert Hurtado, Marta Carrasco i Manuel Quintana, dilluns al migdia a l’Auditori ■ PERE FRANCESCH / ACN

J.B.
BARCELONA

La coreògrafa Marta Carrasco sempre s’ha sentit atreta per les dones fortes. I fa un parell d’anys va començar a interessar-se per la pintora Lili Elbe (1882-1931), el primer cas conegut d’una persona nascuda amb cos d’home (Einar Wegener) que va voler transformar-se en dona. Aquest cas va portar a la redacció d’una biografia que el 2015 es convertiria en el film *La chica danesa*, de David Ebershoff. Carrasco navega pel món emocional d’aquesta dona que va saber revoltar-se a les convencions socials i que va lluitar per convertir-se en la dona que ella desitjava: ser la primera transgènere documentada. Divendres estrena al

Teatre de Salt *Jo, dona*. A *Lili Elbe* (20.30 h) dins del Temporada Alta. La setmana passada van fer tres funcions prèvies a València. I, diu Carrasco satisfeta, el públic va connectar-hi: “Si faig teatre és per reivindicar.”

Pel director del Temporada Alta, Salvador Su-

Albert Hurtado és Lili, en aquesta nova coreografia emocional de Marta Carrasco

nyer, la presència de Marta Carrasco al seu cartell (fins a 11 cops s’ha representat dins del festival) és degut a la seva dansa personal, que fuig de les modes i que presenta com “l’antitòpica del país”, sempre navegant paral·lelament a la realitat social. Per casualitat, la seva llarga investigació l’ha fet coincidir amb el corrent d’una temàtica artística amb força creacions que hi volen fer referència.

Carrasco no balla sola. Ha volgut apartar-se de tots els seus companys d’escena. Per això ha triat l’entrenador de danses col·lectives de *fitness*, Albert Hurtado: “No ha trepitjat mai un escenari i ell és del col·lectiu LGTBI”, comenta Carrasco com a dos mèrits del seu company d’escena. La direcció

de l’espectacle la compara amb Manuel Quintana. Carrasco va conèixer Hurtado quan va decidir que volia mantenir el cos en forma abandonant els assajos clàssics d’escalfament i exercicis de la dansa contemporània. Quan va veure com es movia, va entendre que ell havia de figurar en el seu nou muntatge. De fet, Carrasco ha traspassat a Hurtado la responsabilitat de representar Lili Elbe a escena: “Ella va néixer dins d’un cos d’home”, ho justifica. Carrasco, en canvi, es converteix en una mena d’ombra que l’acompanya. “Soc un *alter ego*”, deia misteriosa, en la presentació a la premsa dilluns al migdia a Barcelona.

Hurtado ha hagut de començar de zero. Ell desconeixia el treball de l’artista

i “si els referents de Carrasco és *La Bohème*, jo m’identifico amb el *Taki Taki*, de DJ Snake”. Carrasco li demanava: “No comptis, no pensis” mentre ballava. Un salt al buit que li ha fet abandonar els ritmes marcats i li ha donat un nou llenguatge.

Jo, dona. A *Lili Elbe* és un homenatge a la pintora danesa Lili Elbe, però fuig de la biografia i també del film. Després d’investigar el poc material que ha transcendit d’aquest personatge, han mirat d’entendre les raons per les quals va decidir fer el primer canvi de sexe del món. Li van fer cinc operacions. En l’última li van trasplantar un úter i uns ovaris: ella volia ser mare. A conseqüència d’aquesta operació moriria tres mesos després. ■

Crítica teatre

Jordi Bordes

Repartir carbó

La defensa Alien

Director: Jordi Duran
Dissabte, 9 de novembre al Casino.
Temporada Alta.

Jordi Duran, amb Carla Rovira, Marga Socias i Judit Vidiella, fa una dura acusació de la insuficient i acomodaticia política cultural de Catalunya. Ho fa amb un muntatge que vol ser radical, però que sona massa a queixa personal. Que necessita un cert distanciament i, sobretot, convertir el que denuncia en paradigma per al segle XXI.

El camí més adequat per dignificar una situació injusta és donar valor als punts febles de la cultura, i no clavar mossegada als poderosos. Perquè és massa fàcil i perquè, quasi segur, no és gens eficaç. El poder té la pell molt dura de les fuetades dels anteriors *enfants terribles*: des d’Albert Boadella fins a Albert Serra. La protesta es pot escoltar si ve des de baix de tot, perquè és el primer crit dels nous artistes. Però les veus que ja han madurat cal que plantegin (amb tota la mala llet que es vulgui) una proposta, una alternativa.

Jordi Duran ha estat director de Fira Tàrrrega durant vuit anys. Ha estat un entusiasta en les situacions de més estretor econòmica del país. I ha permès descobrir noves veus i revitalitzar les arts del carrer. És un valor que la cultura, certament, no hauria de menystenir. Ara s’exposa amb agror. Com si denunciés haver caigut del cistell de les cireres. Que en el cas de la cultura catalana és un cistell ben gal·dós. La provocació del Pare Noel, del viatge pel purgatori, pel cel i per l’infern, és un viatge amb molt crit, però poca revolta. ■